

דוח שנתי של קרן ההשתלמות
לשנת 2016

"אלטשולר שחם השתלמות"

סקירת הנהלה לשנת 2016

תוכן העניינים

עמוד

2	מאפיינים כלליים של קרן ההשתלמות
3	ניתוח זכויות עמיתי קרן ההשתלמות
5	מידע אודות דמי ניהול
11	ניתוח מדיניות ההשקעה
12	ניהול סיכונים
32	בקרה פנימית על דיווח כספי

1. מאפיינים כלליים של קרן השתלמות:

א. תאור כללי:

- (1) התכנית "אלטשולר שחם השתלמות" הינה קרן השתלמות (להלן "הקרן") המנוהלת ע"י חברת "אלטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ" מאז הקמתה.
- (2) פירוט בעלי המניות של החברה המנהלת:

<u>בעל המניות</u>	<u>אחוז האחזקה</u>
אלטשולר שחם בע"מ	61.75
פרפקט (י.נ.א.) שוקי הון בע"מ	38.25

ב. מועד הקמת הקרן: אפריל 2005.

ג. האישור שניתן לקרן:

סוג אישור מס הכנסה – קרן השתלמות. אלטשולר שחם השתלמות כוללת את המסלולים ומספרי אישור מס הכנסה הבאים:

<u>שם המסלול</u>	<u>מספר אישור</u>
כללי	1093
אג"ח ממשלות	1399
כספי	1398
אג"ח ללא מניות	1378
מניות	1377
כללי בי*	1290
אג"ח עד 15% במניות	558

* חסום למצטרפים חדשים.

ד. שיעורי הפרשה:

שיעורי ההפרשות להשתלמות המירביים מתוך השכר שהקרן רשאית, על-פי דין לקבל עבור שכירים הם:

הפרשות מעביד: עד 7.5% מגובה השכר ברוטו ועד התקרה המותרת.

הפרשות עובד: עד 2.5% מגובה השכר ברוטו ועד התקרה המותרת, ובלבד שהשיעורים לא יעלו על השיעורים הנקובים בהסכם קיבוצי, והפרשות העובד לא יפחתו משליש מהפרשות המעביד.

הפרשות עצמאי: הפקדות יחיד שיש לו בשנת המס הכנסה מעסק או ממשלח יד.

ה. שינויים במסמכי היסוד של הקרן: לא היו בשנת 2016.

2. ניתוח זכויות עמיתי קרן ההשתלמות:

א. יחס נזילות:

שיעור הסכומים שהעמיתים בקרן רשאים למשוך מתוך כלל נכסי הקרן (להלן-יחס הנזילות) נכון לסוף שנת 2016, הינם כדלקמן:

<u>שם המסלול</u>	<u>שיעור סכומים נזילים</u>
	<u>%</u>
כללי	68.17
כספי	75.46
אג"ח ממשלות	76.67
אג"ח ללא מניות	80.81
מניות	59.10
אג"ח עד 15% מניות	79.68
כללי ב'	69.14

ב. משך חיים ממוצע של החיסכון:

משך החיים הממוצע של זכויות העמיתים, עבור אותם עמיתים שחשכונוניהם טרם הבשילו, המשקף את הזמן הממוצע הדרוש כדי שכל העמיתים יגיעו לתום תקופת החיסכון, ליום 31.12.2016 הינו כדלקמן:

<u>משך חיים ממוצע</u>	<u>שנים</u>
כללי	2.48
כספי	2.03
אג"ח ממשלות	2.20
אג"ח ללא מניות	2.02
מניות	2.77
אג"ח עד 15% מניות	1.97
כללי ב'	2.40

2. ניתוח זכויות עמיתי קרן ההשתלמות (המשך):

ג. שינוי במספר העמיתים – מצרפי:

להלן השינויים במספר העמיתים במהלך 2016 :

מספר העמיתים				סוג העמיתים
לסוף השנה	עזבו השנה	הצטרפו השנה	לתחילת השנה	
261,427	26,201	42,355	245,273	שכירים
41,179	2,894	4,844	39,229	עצמאיים
302,606	29,095	47,199	284,502	סה"כ
9,112			8,634	מתוכם חשבונות ביתרה של עד 500 ש"ח ללא תנועה בשנה האחרונה

ד. מספר חשבונות – מצרפי:

להלן השינויים במספר החשבונות במהלך 2016 :

מספר החשבונות		סוג העמיתים
סך נכסים נטו	מספר חשבונות	
10,568,862	144,709	חשבונות פעילים
11,113,678	157,897	חשבונות שאינם פעילים
21,682,540	302,606	סה"כ חשבונות

3. מידע אודות דמי ניהול:

א. שיעור דמי הניהול:

(1) מסלול כללי:

ליום 31 בדצמבר 2016 עמיתים פעילים		
מספר חשבונות	סך נכסים באלפי ש"ח	
2,658	93,834	0% - 0.5%
89,910	5,992,625	0.5% - 1%
7,335	535,565	1% - 1.5%
2,468	150,265	1.5% - 2%
102,371	6,772,289	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2016 עמיתים לא פעילים		
מספר חשבונות	סך נכסים באלפי ש"ח	
3,003	161,107	0% - 0.5%
100,450	5,645,290	0.5% - 1%
12,625	466,376	1% - 1.5%
6,149	142,542	1.5% - 2%
104,598	6,415,315	סה"כ

(2) מסלול כספי:

ליום 31 בדצמבר 2016 עמיתים פעילים		
מספר חשבונות	סך נכסים באלפי ש"ח	
9	478	0% - 0.5%
282	19,278	0.5% - 1%
30	3,086	1% - 1.5%
6	361	1.5% - 2%
327	23,203	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2016 עמיתים לא פעילים		
מספר חשבונות	סך נכסים באלפי ש"ח	
33	1,873	0% - 0.5%
304	19,298	0.5% - 1%
54	2,324	1% - 1.5%
26	742	1.5% - 2%
417	24,237	סה"כ

3. מידע אודות דמי ניהול (המשך):

א. שיעור דמי הניהול (המשך):

(3) מסלול אג"ח ממשלות:

ליום 31 בדצמבר 2016		
עמיתים פעילים		
סך נכסים באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
437	25	0.5% - 0%
49,179	765	1% - 0.5%
5,525	86	1.5% - 1%
1,686	31	2% - 1.5%
56,827	907	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2016		
עמיתים לא פעילים		
סך נכסים באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
829	20	0.5% - 0%
71,723	1,051	1% - 0.5%
9,865	200	1.5% - 1%
1,490	43	2% - 1.5%
83,907	1,314	סה"כ

3. מידע אודות דמי ניהול (המשך):
 א. שיעור דמי הניהול (המשך):

(4) מסלול אג"ח ללא מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016 עמיתים פעילים		
סך נכסים באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
1,796	44	0.5% - 0%
128,413	1,705	1% - 0.5%
14,130	207	1.5% - 1%
4,936	68	2% - 1.5%
149,275	2,024	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2016 עמיתים שאינם פעילים		
סך נכסים באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
7,916	70	0.5% - 0%
201,192	2,333	1% - 0.5%
19,069	463	1.5% - 1%
2,979	107	2% - 1.5%
231,156	2,973	סה"כ

3. מידע אודות דמי ניהול (המשך):
א. שיעור דמי הניהול (המשך):

(5) מסלול מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016 עמיתים פעילים		
סך נכסים באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
12,267	335	0.5% - 0%
252,781	4,856	1% - 0.5%
9,158	211	1.5% - 1%
2,417	62	2% - 1.5%
276,623	5,464	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2016 עמיתים לא פעילים		
סך נכסים באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
14,404	283	0.5% - 0%
290,431	5,539	1% - 0.5%
14,957	649	1.5% - 1%
2,560	149	2% - 1.5%
322,352	6,620	סה"כ

(6) מסלול אג"ח עד 15% מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016 עמיתים פעילים		
סך נכסים באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
29,890	373	0.5% - 0%
2,148,363	23,067	1% - 0.5%
315,704	3,635	1.5% - 1%
56,495	711	2% - 1.5%
2,550,452	27,786	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2016 עמיתים לא פעילים		
סך נכסים באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
41,657	460	0.5% - 0%
2,886,560	2,993	1% - 0.5%
271,602	5,275	1.5% - 1%
38,915	1,085	2% - 1.5%
3,238,734	9,813	סה"כ

3. מידע אודות דמי ניהול (המשך):

א. שיעור דמי הניהול (המשך):

(7) מסלול כללי ב':

ליום 31 בדצמבר 2016 עמיתים פעילים		
מספר חשבונות	סך נכסים באלפי ש"ח	
120	6,429	0.5% - 0%
8,259	669,749	1% - 0.5%
747	53,493	1.5% - 1%
181	10,522	2% - 1.5%
9,307	740,193	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2016 עמיתים לא פעילים		
מספר חשבונות	סך נכסים באלפי ש"ח	
85	8,804	0.5% - 0%
9,352	726,382	1% - 0.5%
1,313	55,479	1.5% - 1%
306	7,312	2% - 1.5%
11,056	797,977	סה"כ

סך ההוצאות ישירות הנגבות מהעמיתים במסלול הינו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

באלפי ש"ח						
כללי	כספי	אג"ח	אג"ח ללא	מניות	אג"ח עד	כללי ב'
		ממשלות	מניות		15%	
					מניות	
הוצאות ישירות	21,765	1	39	206	8,684	2,723

ראה באור 11 " הוצאות ישירות בדוח הכספי"

3. מידע אודות דמי ניהול (המשך):

ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקרן (ברמה מצרפית):

לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2016

0.93	שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע בפועל עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)
2,110,251	סך היקף נכסים מנוהל עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באלפי ש"ח)
	שיעור הנכסים המנוהל עבור חמשת המעסיקים הגדולים מתוך
9.735	סך הנכסים נטו (באחוזים)
20,012	מספר חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים גדולים
	שיעור חשבונות עמיתים/מבוטחים כולל של חמשת המעסיקים גדולים מתוך סך העמיתים/מבוטחים (באחוזים)
6.61%	

4. ניתוח מדיניות השקעה:

א. מדיניות ההשקעות של המסלולים השונים הינה כדלקמן:

מסלול כללי - נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים מסוגים שונים בכפוף להוראות הדין, ובכפוף לשיקול דעתה של ועדת ההשקעות.

מסלול אג"ח ממשלות - נכסי המסלול יהיו חשופים לאג"ח של ממשלות שונות, בשיעור חשיפה שלא יפחת מ- 75% מנכסי המסלול ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול.

מסלול כספי - כל נכסי המסלול יושקעו בנכסים המפורטים בסעיף 2א לתקנות השקעות משותפות בנאמנות (נכסים שמותר לקנות ולהחזיק בקרן ושיעוריהם המרביים), התשנ"ה – 1994.

מסלול אג"ח ללא מניות - נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים הבאים: אג"ח סחירות ושאין סחירות של חברות, ני"ע מסחריים, הלוואות שאין סחירות לחברות, אג"ח להמרה, פקדונות, אג"ח של ממשלת ישראל או אג"ח של ממשלות אחרות. חשיפה לנכסי אג"ח תהיה בשיעור שלא יפחת מ- 75% מנכסי המסלול ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. חשיפה למניות תהיה בשיעור של 0% מנכסי המסלול. חשיפה לנכסים כאמור לעיל תושג הן באמצעות השקעה במישרין והן באמצעות השקעה בנגזרים, בתעודות סל, בקרנות נאמנות או בקרנות השקעה. חשיפה לנכסים שאינם נכסי אג"ח ואינם מניות תהיה על פי שיקול דעתה של ועדת ההשקעות ובכפוף לכל דין.

מסלול מניות - נכסי המסלול יהיו חשופים למניות בארץ ובח"ל, בשיעור חשיפה שלא יפחת מ- 75% מנכסי המסלול ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. חשיפה לנכסים כאמור תושג באמצעות השקעה במישרין, בנגזרים, בתעודות סל, בקרנות נאמנות או בקרנות השקעה. יתרת הנכסים תושקע בכפוף להוראות הדין, ובכפוף לשיקול דעתה של ועדת ההשקעות.

מסלול אג"ח עד 15% מניות - נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים הבאים: אג"ח סחירות ושאין סחירות של חברות, ני"ע מסחריים, הלוואות שאין סחירות לחברות, אג"ח להמרה, פקדונות, אג"ח של ממשלת ישראל או אג"ח של ממשלות אחרות. חשיפה לנכסי אג"ח תהיה בשיעור שלא יפחת מ- 75% מנכסי המסלול ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. חשיפה למניות תהיה בשיעור שלא יעלה על 15% מנכסי המסלול. חשיפה לנכסים כאמור לעיל תושג הן באמצעות השקעה במישרין והן באמצעות השקעה בנגזרים, בתעודות סל, בקרנות נאמנות או בקרנות השקעה. חשיפה לנכסים שאינם נכסי אג"ח ואינם מניות תהיה על פי שיקול דעתה של ועדת ההשקעות ובכפוף לכל דין.

מסלול כללי ב' - נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים מסוגים שונים בכפוף להוראות הדין, ובכפוף לשיקול דעתה של ועדת ההשקעות. מסלול זה יהיה סגור להצטרפות של עמיתים חדשים החל מיום 1.1.2016.

ב. ניתוח והסברים לשינויים מהותיים בהשקעות הקופה לעומת שנה קודמת:

בעקבות עליית מחירים משמעותית בשווקי המניות בעולם בשנת 2016 ורמות מכפילים גבוהה יחסית, הקטינה הקרן את החשיפה למניות משיעור של 35% לשיעור של 31%. בעקבות ירידה משמעותית בציפיות האינפלציה הגלומות בשוק איגרות החוב הממשלתיות בישראל הגדילה הקרן את החשיפה לאפיק צמוד המדד משיעור של 23% לשיעור של 28%. (מתיק האג"ח משיעור של 35% צמוד מדד לשיעור של 42.5% צמוד מדד)

5. ניהול סיכונים:

א. מדיניות ניהול סיכונים:

מידע בדבר מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות ראה בדוח עסקי התאגיד של החברה המנהלת.

ב. סיכוני נזילות:

סיכון נזילות - סיכון הנובע מכך שיתרת כספי הקרן הנזילים (או הניתנים להפיכה לנזילים בצורה מהירה) לא תספיק, על מנת לכסות את הדרישה לתשלום כספים, או העברת, מהקרן, במועד ו/או בכמות כנקבע בדרישות החוקיות. היבט נוסף של הסיכון הוא שמימוש נכסים כאמור על מנת להביא לתשלום במועד, יביא לפגיעה ניכרת בשווי הנכסים הנמכרים עקב הצורך למכרם במהירות תוך ירידות מחיריהם, במצב כאמור ייתכן מאד שהנכסים שיימכרו הנם דווקא נכסים בעלי ערך גבוה לקרן, לאור היכולת למכרם במהירות יחסית.

1. ניתוח נזילות הקרן:

יחס נכסים		נכסים		נכסים		שם מסלול
נזילים וסחירים	סה"כ	נכסים	נכסים	נזילים	וסחירים	
לזכויות עמיתים	נכסים	אחרים	מח"מ של מעל שנה	במח"מ עד שנה	נזילים וסחירים	
ניתנות למשיכה	נכסים	אחרים	מח"מ של מעל שנה	במח"מ עד שנה	נזילים וסחירים	
באחוזים		באלפי ש"ח		באלפי ש"ח		
121.01	13,187,604	767,586	1,362,980	161,270	10,895,768	כללי
132.51	47,440	(32)	-	-	47,472	כספי
130.44	140,734	(9)	-	-	140,743	אג"ח ממשלות
100.64	380,431	9,510	55,762	9,683	305,476	אג"ח ללא מניות
169.19	598,975	(292)	-	-	599,267	מניות
93.07	5,789,186	345,755	996,621	153,672	4,293,138	אג"ח עד 15% מניות
118.68	1,538,170	82,516	170,058	18,570	1,267,026	כללי ב'

5. ניהול סיכונים (המשך):

ב. סיכוני נזילות (המשך):

2. מח"מ נכסים:

משך החיים הממוצע של נכסי הקרן, המשקף את הזמן הממוצע המשוקלל של זרם המזומנים המהוון (קרן וריבית), ליום 31.12.2016 הינו כדלקמן:

שם מסלול	מח"מ נכסים
כללי	שנים 4.47
אג"ח ממשלות	3.88
אג"ח ללא מניות	4.37
אג"ח עד 15% מניות	4.60
כללי ב'	4.83

ג. סיכוני שוק:

סיכוני השוק קשורים בשחיקה הפוטנציאלית בערכם של נכסי מסלולי הקרן בשל שינויים בלתי צפויים במחירי השוק. שינויים אלו יכולים להיגרם ע"י מספר משתנים כגון שינויים בשיעורי הריבית, שינויים בשיעורי החליפין המשפיעים על שיעורי הניירות הצמודים במישרין או בעקיפין לאותו שער, שיעורי האינפלציה אשר יכולים לשנות ערך ההצמדה של הנכס או לשחוק את ערכם של נכסים לא צמודים, במידה וקיימת אינפלציה גבוהה וכד'. סוג הנכס וסוג ההצמדה של הנכס מאפיינים רבים מסיכוני השוק הגלומים בו. כך למשל, לשווי אגרות חוב קשר ברור לשינויים בשיעורי הריבית. גם למח"מ (משך החיים הממוצע) של אגרות החוב וסוג הצמדה של האיגרת קשר ישיר לחשיפה לשינויי הריבית. נהוג אף לייחס קשר לתנודות בשווקי המניות עם שינויים בשיעורי הריבית. ככל שאורך חיי האיגרת נמוך יותר ותשלומי החזר נעשים קרוב יותר לתקופת ההנפקה – לדוגמא: החזר קרן + ריבית, לעומת החזר ריבית בלבד וקרן בסוף התקופה, מח"מ האיגרת מתקצר וכך גם החשיפה לסיכונים הנובעים משינויי הריבית בנוסף יש להתחשב בסוג הריבית – מדדית, שיקלית (לא צמודה) או מטחיית אשר לכל אחת מהן מרכיבי חשיפה שונים כגון שיעור שע"ח לגבי ריבית מטחיית, או שיעור האינפלציה לגבי הריבית המדדית.

5. ניהול סיכונים (המשך):

ג. סיכוני שוק (המשך):

1. סיכון מדד וסיכון מטבע:

דוגמא נוספת היא שינוי בשווי הנכסים הנובע משינוי באחד או יותר מבסיסי ההצמדה השונים בהם משקיעים מסלולי הקרן את נכסיהם והסיכון שבסיס הצמדה אחד או יותר ישאר חשוף לעומת בסיסי ההצמדה האחרים כתוצאה מהתרחשויות מקרו כלכליות. לדוגמא, במקרה של עליית ריבית בתוספת אינפלציה נמוכה ישנה חשיפה של המגזר הצמוד לשחיקה בערך הנכסים וההפך, ואילו עלייה בשע"ח של הדולר תגרום לעלייה במגזר הצמוד מט"ח ובעקיפין גם הצמוד. להלן פירוט באשר למספר חשיפות של נכסי מסלולי הקרן בהקשר האמור לעיל:

(א) מסלול כללי:

ליום 31 בדצמבר 2016				
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
אלפי ש"ח				
13,187,604	2,515,911	3,819,983	6,851,710	סך נכסי הקרן
47,562	(822,430)	1,952,388	(1,082,396)	חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא

(ב) מסלול כספי:

ליום 31 בדצמבר 2016		
סך הכל	לא צמוד	
אלפי ש"ח		
47,440	47,440	סך נכסי הקרן

(ג) מסלול אג"ח ממשלות:

ליום 31 בדצמבר 2016			
סך הכל	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
אלפי ש"ח			
140,734	63,471	77,263	סך נכסי הקרן

5. ניהול סיכונים (המשך):

ג. סיכוני שוק (המשך):

1. סיכון מדד וסיכון מטבע (המשך):

ד) מסלול אג"ח ללא מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016

סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח			
380,431	68,762	170,213	141,456
(89,684)	(20,377)	-	(69,307)

סך נכסי הקרן

חשיפה לנכסי בסיס
באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא

ה) מסלול מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016

סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח			
598,975	71,719	-	527,256
215,631	(14,153)	227,270	2,514

סך נכסי הקרן

חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא

5. ניהול סיכונים (המשך):

ג. סיכוני שוק (המשך):

1. סיכון מדד וסיכון מטבע (המשך):

(ו) מסלול אג"ח עד 15% מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח			
5,789,186	1,303,194	2,246,911	2,239,081
(1,006,615)	(519,613)	301,632	(788,634)

סך נכסי הקרן

חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא

(ז) מסלול כללי ב':

ליום 31 בדצמבר 2016			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח			
1,538,170	326,764	378,625	832,781
76,841	(124,130)	285,006	(84,035)

סך נכסי הקרן

חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא

5. ניהול סיכונים (המשך):

ג. סיכוני שוק (המשך):

2. סיכון ריבית:

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי בשיעור הריבית על תשואת הקרן

ליום
31
בדצמבר
2016

השינוי
בשווי
התיק

מסלול כללי ב'		מסלול כללי		מסלול כספי		מסלול אג"ח ממשלות		מסלול אג"ח ללא מניות		מסלול מניות		מסלול אג"ח עד 15% מניות	
ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)		ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)		ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)		ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)		ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)		ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)		ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)	
-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%
4.83	(4.83)	4.60	(4.60)	-	-	4.37	(4.37)	3.88	(3.88)	-	-	4.47	(4.47)
: (באחוזים) ^{א+ב}													

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוח הרגישות כולל רק את הסעיפים שערכם יושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי בשיעור הריבית.

5. ניהול סיכונים (המשך):

ג. סיכוני שוק (המשך):

3. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים (מניות בלבד):

א) מסלול כללי:

ליום 31 בדצמבר 2016

				נסחרות במדד מניות היתר	נסחרות במדד ת"א 100	
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר			
מסה"כ		אלפי ש"ח				
34.0	689,420	-	-	-	689,420	ענף משק בנקים
1.8	36,273	-	-	-	36,273	ביטוח
3.3	67,952	45,868	19,443	2,641	-	ביומד
0.2	3,560	-	3,560	-	-	טכנולוגיה
7.6	153,990	69,993	28,367	21,814	33,816	מסחר ושירותים
40.8	827,995	93,426	3,492	46,964	684,113	נדל"ן ובינוי
4.6	92,359	-	-	-	92,359	תעשייה
5.3	107,513	-	-	-	107,513	השקעה ואחזקות
2.4	49,723	-	-	-	49,723	נפט וגז
100	2,028,785	209,287	54,862	71,419	1,693,217	סך הכל

ב) מסלול אג"ח ללא מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016

				נסחרות במדד מניות היתר	נסחרות במדד ת"א 100
%	סך הכל	בחול'ל	לא סחיר		
מסה"כ		אלפי ש"ח			
100	1,448	1,448	-	-	-
100	1,448	1,448	-	-	-

ענף משק
נדל"ן ובינוי

סך הכל

5. ניהול סיכונים (המשך):

ג. סיכוני שוק (המשך):

3. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים (בגין השקעות במניות

בלבד) (המשך):

(ג) מסלול מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016

נכסות במדד ת"א 100	נכסות במדד מניות היתר	בחול'ל אלפי ש"ח	סך הכל	% מסה"כ	
					ענף משק
79,072	-	-	79,072	35.9	בנקים
4,076	-	-	4,076	1.9	ביטוח
-	178	5,141	5,319	2.4	ביומד
3,898	3,190	7,750	14,838	6.7	מסחר ושירותים
79,668	4,325	4,836	88,829	40.3	נדל"ן ובינוי
10,313	-	-	10,313	4.7	תעשיה
12,201	-	-	12,201	5.5	השקעה ואחזקות
5,596	-	-	5,596	2.6	נפט וגז
194,824	7,693	17,727	220,244	100	

(ד) מסלול אג"ח עד 15% מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016

נכסות במדד ת"א 100	נכסות במדד מניות היתר	לא סחיר	בחול'ל	סך הכל	% מסה"כ	
						ענף משק
110,543	-	-	-	110,543	32.5	בנקים
6,066	-	-	-	6,066	1.8	ביטוח
-	-	-	8,785	8,785	2.6	ביומד
5,272	1,321	-	10,964	17,557	5.1	מסחר ושירותים
118,541	5,756	424	32,789	157,510	46.3	נדל"ן ובינוי
14,657	-	-	-	14,657	4.3	תעשיה
17,448	-	-	-	17,448	5.1	השקעה ואחזקות
7,823	-	-	-	7,823	2.3	נפט וגז
280,350	7,077	424	52,538	340,389	100	סך הכל

5. ניהול סיכונים (המשך):

ג. סיכוני שוק (המשך):

3. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים (בגין השקעות במניות

בלבד) (המשך):

ה) מסלול כללי ב':

ליום 31 בדצמבר 2016					
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות	נסחרות
				במדד מניות היתר	במדד ת"א 100
מסה"כ					
אלפי ש"ח					
34.3	104,848	-	-	-	104,848
1.9	5,938	-	-	-	5,938
2.9	8,985	7,635	1,120	230	-
7.4	22,576	10,331	4,339	2,780	5,126
40.9	125,139	13,423	284	6,186	105,246
4.7	14,272	-	-	-	14,272
5.4	16,513	-	-	-	16,513
2.5	7,384	-	-	-	7,384
100	305,655	31,389	5,743	9,196	259,327

ענף משק	
בנקים	
ביטוח	
ביומד	
מסחר ושירותים	
נדל"ן ובינוי	
תעשייה	
השקעה ואחזקות	
נפט וגז	
סך הכל	

ד. סיכוני אשראי:

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם:

א) מסלול כללי:

ליום 31 בדצמבר 2016			
סה"כ	שאינם	סחירים	
	סחירים		
אלפי ש"ח			
8,91,082	1,307,636	6,783,446	בארץ
1,284,585	216,614	1,067,970	בחול
9,375,666	1,524,250	7,851,417	סך הכל נכסי חוב

ב) מסלול כספי

ליום 31 בדצמבר 2016		
סה"כ	סחירים	
אלפי ש"ח		
43,495	43,495	בארץ

5. ניהול סיכונים (המשך):

ד. סיכוני אשראי (המשך):

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם (המשך):

ג) מסלול אג"ח ממשלות:

ליום 31 בדצמבר 2016		
סה"כ	סחירים	
אלפי ש"ח		
135,946	135,946	בארץ

ד) מסלול אג"ח ללא מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016			
סה"כ	שאינם סחירים אלפי ש"ח	סחירים	
287,869	57,842	230,027	בארץ
53,465	7,603	45,862	בחו"ל
<u>341,334</u>	<u>65,445</u>	<u>275,889</u>	סך הכל נכסי חוב

ה) מסלול מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016		
סה"כ	סחירים	
אלפי ש"ח		
286,856	286,856	בארץ

ו) מסלול אג"ח עד 15% מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016			
סה"כ	שאינם סחירים אלפי ש"ח	סחירים	
3,777,957	993,104	2,784,853	בארץ
863,611	157,189	706,422	בחו"ל
<u>4,641,568</u>	<u>1,150,293</u>	<u>3,491,275</u>	סך הכל נכסי חוב

5. ניהול סיכונים (המשך):

ד. סיכוני אשראי (המשך):

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם (המשך):

ז) מסלול כללי ב':

ליום 31 בדצמבר 2016		
סה"כ	שאינם	סחירים
	סחירים אלפי ש"ח	
872,720	150,407	722,313
165,009	38,221	126,788
<u>1,037,729</u>	<u>188,628</u>	<u>849,101</u>

בארץ

בחו"ל

סך הכל נכסי חוב

5. ניהול סיכונים (המשך):

ד. סיכוני אשראי (המשך):

2. פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים:

א) נכסי חוב בארץ:

ליום 31 בדצמבר 2016
דירוג מקומי (*)
אלפי ש"ח

נכסי חוב סחירים בארץ	כללי	כספי	ממשלות	אג"ח ללא מניות	אג"ח מניות	אג"ח עד 15% מניות	כללי ב'
אגרות חוב ממשלתיות	6,200,594	43,495	135,946	199,550	286,856	2,376,044	662,061
אגרות חוב קונצרניות							
ונכסי חוב אחרים							
בדירוג:							
AA ומעלה	431,887	-	-	22,048	-	277,108	43,040
BBB עד A	134,866	-	-	6,555	-	103,835	15,761
נמוך מ-BBB	16,099	-	-	1,874	-	27,866	1,451
סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ	6,783,446	43,495	135,946	230,027	286,856	2,784,853	722,313
נכסי חוב שאינם סחירים בארץ							
אגרות חוב קונצרניות							
ופיקדונות בבנקים							
בדירוג:							
AA ומעלה	499,563	-	-	33,023	-	431,886	41,728
BBB עד A	68,818	-	-	3,420	-	36,662	6,427
לא מדורג	423	-	-	-	-	-	-
הלוואות לעמיתים	466,301	-	-	-	-	209,444	73,142
הלוואות לאחרים	272,531	-	-	21,399	-	315,112	29,110
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ	1,307,636	-	-	57,842	-	993,104	150,407
סך הכל נכסי חוב בארץ	8,091,082	43,495	135,946	287,869	286,856	3,777,957	872,720
מזה – נכסי חוב בדירוג פנימי	466,301	-	-	-	-	209,444	73,141

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

5. ניהול סיכונים (המשך):

ד. סיכוני אשראי (המשך):

2. פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים (המשך):

ב) נכסי חוב בחו"ל:

ליום 31 בדצמבר 2016
דירוג בינלאומי (*)
אלפי ש"ח

<u>כללי</u>	<u>אג"ח</u> <u>ללא</u>	<u>אג"ח עד</u> <u>15%</u> <u>מניות</u>	<u>כללי ב'</u>	
				<u>נכסי חוב סחירים בחו"ל</u>
				אגרות חוב קונצרניות
				ונכסי חוב אחרים
				בדירוג:
279,900	12,211	186,345	33,277	A ומעלה
622,956	27,830	425,363	73,801	BBB
118,898	5,178	79,147	14,131	נמוך מ-BBB
46,216	643	15,567	5,579	לא מדורג
<u>1,067,970</u>	<u>45,862</u>	<u>706,422</u>	<u>126,788</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"ל
				<u>נכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל</u>
				אגרות חוב קונצרניות
				ופיקדונות בבנקים
				בדירוג:
52,924	-	47,963	20,177	לא מדורג
163,690	7,603	109,226	18,044	הלוואות לאחרים
<u>216,614</u>	<u>7,603</u>	<u>157,189</u>	<u>38,221</u>	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל
<u>1,284,584</u>	<u>53,465</u>	<u>863,611</u>	<u>165,009</u>	סך הכל נכסי חוב בחו"ל
38,569	1,262	19,278	4,664	מזה – נכסי חוב בדירוג פנימי

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

5. ניהול סיכונים (המשך):

ד. סיכוני אשראי (המשך):

3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן:

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים נקבע לרוב באמצעות הוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אג"ח קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לני"ע בת"א. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית להיוון הנכסים השונים. להלן ריבית ממוצעת משוקללת בגין כל אחת מקבוצות הדירוג.

ליום 31 בדצמבר 2016, באחוזים				נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג:
כללי ב'	אג"ח עד 15% מניות	אג"ח ללא מניות	כללי	
18.99	23.55	22.03	16.45	AA ומעלה
3.83	2.92	2.93	8.31	A
1.90	2.05	2.04	1.88	BBB
3.97	4.01	4.20	4.33	לא מדורג

4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאונים סחירים:

א) מסלול כללי:

ליום 31 בדצמבר 2016		
%	סכום	
מסה"כ	אלפי ש"ח	
7.9	744,308	בנקים
0.0	15	ביטוח
1.0	92,663	ביומד
14.6	1,366,248	מסחר ושירותים
5.3	492,280	נדל"ן ובינוי
2.1	200,399	תעשיה
2.6	241,740	השקעה ואחזקות
0.4	37,420	נפט וגז
66.1	6,200,593	אג"ח ממשלתי
100	9,375,666	סך הכל השקעה בנכסי חוב

5. ניהול סיכונים (המשך):

ד. סיכוני אשראי (המשך):

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאינם סחירים

(המשך):

(ב) מסלול כספי:

ליום 31 בדצמבר 2016	
%	סכום
מסה"כ	אלפי ש"ח
100.00	43,495
100.00	43,495

אג"ח ממשלתי

סך הכל השקעה בנכסי חוב

(ג) מסלול אג"ח ממשלות:

ליום 31 בדצמבר 2016	
%	סכום
מסה"כ	אלפי ש"ח
100.00	135,946
100.00	135,946

אג"ח ממשלתי

סך הכל השקעה בנכסי חוב

(ד) מסלול אג"ח ללא מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016	
%	סכום
מסה"כ	אלפי ש"ח
10.1	34,604
1.2	4,044
16.8	57,390
7.0	23,748
3.5	11,932
4.5	15,459
1.0	3,402
0.1	205
55.8	190,550
100	341,334

בנקים

ביומד

מסחר ושירותים

נדל"ן ובינוי

תעשיה

השקעה ואחזקות

נפט וגז

אחר

אג"ח ממשלתי

סך הכל השקעה בנכסי חוב

5. ניהול סיכונים (המשך):

ד. סיכוני אשראי (המשך):

4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאינם סחירים

(המשך):

ה) מסלול מניות

ליום 31 בדצמבר 2016		
סכום	%	
אלפי ש"ח	מסה"כ	
286,856	100.00	אג"ח ממשלתי
286,856	100.00	סך הכל השקעה בנכסי חוב

ו) מסלול אג"ח עד 15% מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016		
סכום	%	
אלפי ש"ח	מסה"כ	
471,197	10.1	בנקים
61,514	1.3	ביומד
917,788	19.8	מסחר ושירותים
379,409	8.2	נדל"ן ובינוי
176,789	3.8	תעשיה
215,252	4.6	השקעה ואחזקות
40,813	0.9	נפט וגז
2,762	0.1	אחר
2,376,044	51.2	אג"ח ממשלתי
4,641,568	100	סך הכל השקעה בנכסי חוב

ז) מסלול כללי ב':

ליום 31 בדצמבר 2016		
סכום	%	
אלפי ש"ח	מסה"כ	
78,582	7.6	בנקים
10,972	1.1	ביומד
174,880	16.9	מסחר ושירותים
59,658	5.7	נדל"ן ובינוי
21,808	2.1	תעשיה
27,328	2.6	השקעה ואחזקות
2,440	0.2	נפט וגז
662,061	63.8	אג"ח ממשלתי
1,037,729	100	סך הכל השקעה בנכסי חוב

5. ניהול סיכונים (המשך):

ה. סיכונים גיאוגרפיים

מסלול כללי:

ליום 31 בדצמבר 2016 - באלפי ש"ח

ממשלתי אג"ח	אג"ח קונצרני	מניות	קרנות נאמנות	תעודות סל	נדל"ן להשקעה	אחר	סה"כ
6,200,593	1,141,625	1,799,777	31,096	-	7,632	(78,977)	9,101,746
-	480,041	6,818	-	194,189	-	1,721,103	2,402,151
-	571,570	222,190	119,286	-	33,183	737,478	1,683,707
6,200,593	2,193,236	2,028,785	150,382	194,189	40,815	2,379,604	13,187,604

מסלול כספי:

ליום 31 בדצמבר 2016 - באלפי ש"ח

אג"ח ממשלתי	אחר	סה"כ
43,495	3,945	47,440

מסלול אג"ח ממשלות:

ליום 31 בדצמבר 2016 - באלפי ש"ח

אג"ח ממשלתי	אחר	סה"כ
135,946	4,788	140,734

5. ניהול סיכונים (המשך):

ה. סיכונים גיאוגרפיים (המשך)

מסלול אג"ח ללא מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016 - באלפי ש"ח

ס"ח	אחר	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	מניות	אג"ח קונצרני	אג"ח ממשלתי	
340,579	78,269	616	-	-	62,144	199,550	ישראל
27,424	6,502	-	-	-	20,922	-	ארה"ב
(15,897)	(18,515)	1,460	-	-	1,158	-	גרמניה
28,325	1,347	-	2,293	1,448	23,237	-	אחר
380,431	67,603	2,076	2,293	1,448	107,461	199,550	

מסלול מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016 - באלפי ש"ח

ס"ח	אחר	תעודות סל	קרנות נאמנות	מניות	אג"ח ממשלתי	
533,308	39,281	-	4,284	202,887	286,856	ישראל
23,182	-	23,182	-	-	-	ארה"ב
760	-	760	-	-	-	גרמניה
41,725	16,503	557	7,308	17,357	-	אחר
598,975	55,784	24,499	11,592	220,244	286,856	

5. ניהול סיכונים (המשך):

ה. סיכונים גיאוגרפיים (המשך)

מסלול אג"ח עד 15% מניות:

ליום 31 בדצמבר 2016 – באלפי ש"ח

סה"כ	אחר	נדל"ן להשקעה	תעודות סל	קרנות נאמנות	מניות	אג"ח קונצרני	אג"ח ממשלתי	
4,505,790	981,812	9,315	-	4,185	288,397	846,037	2,376,044	ישראל
785,148	430,975	-	30,457	-	1,415	322,301	-	ארה"ב
498,248	(13,604)	28,121	-	51,771	50,577	381,383	-	אחר
5,789,186	1,399,183	37,436	30,457	55,956	340,389	1,549,721	2,376,044	

מסלול כללי ב':

ליום 31 בדצמבר 2016 - באלפי ש"ח

סה"כ	אחר	נדל"ן להשקעה	תעודות סל	קרנות נאמנות	מניות	אג"ח קונצרני	אג"ח ממשלתי	
963,868	(99,691)	772	-	6,028	273,663	121,035	662,061	ישראל
336,104	249,749	-	29,068	-	887	56,400	-	ארה"ב
238,198	117,090	3,381	851	16,661	31,105	69,110	-	אחר
1,538,170	267,148	4,153	29,919	22,689	305,655	246,545	662,061	

5. ניהול סיכונים (המשך):

ה. סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים:

סיכונים תפעוליים הם סיכונים הנובעים מנזקים היכולים להיגרם לעמיתי הקרן עקב כוח עליון, טעויות בתום לב בתפעול השוטף של הקרן או עקב נזקים שנגרמו בזדון או בעקבות רשלנות ע"י צדדים הקשורים במישרין או בעקיפין לתפעול הקרן או לניהולה. דוגמא לנזקים היכולים להיגרם ע"י כוח עליון היא נזק למערכות המחשב עקב אסון טבע. טעות בתום לב יכולה להיגרם, למשל, עקב טעות בחישובים השונים בקרן או בשערוך נכסים המביא לחלוקת רווח וגוי ואילו טעות בזדון יכולה להיות, לדוגמא, מעילה בכספי הקרן ע"י גורם כלשהו. סיכון תפעולי גורר סיכון משפטי שמשמעותו עלולה להיות חבות כספית או אחרת עקב התממשות הסיכון. כדי לצמצם את מידת החשיפה לסיכונים אלו מנהלת הקרן את כספיה בחשבונות נפרדים ומקיימת נהלי בקרה על חשבונות אלו (התאמת בנקים, הרשאות חתימה וכד') כמו כן, יש לקרן מערכי גיבוי לכל הנתונים השוטפים המנוהלים אצלה או אצל מנהל התפעול. בנוסף, מונה מבקר פנימי העורך ביקורת שוטפת על פעילות הקרן במהלך השנה, ומציג את ממצאיו לוועדת הביקורת והדירקטוריון.

פעילות החברה מלווה בייעוץ משפטי שוטף, הבא לידי ביטוי, בין היתר, בעריכת ההתקשרויות וההסכמים של החברה וכן סקירה של הוראות סדר התחיקתי השונות והטמעתן בחברה. הסיכונים בעיקרם קשורים בעמידה בהוראות ההסדר התחיקתי בתפעול השוטף.

כדי לצמצם את הסיכונים המשפטיים עורכת הקרן ביטוח אחריות מקצועית לכיסוי חבותה בשלמעשה או מחדל רשלני כלפי עמיתה. סיכונים משפטיים קיימים גם בפעילות ההשקעה השוטפת בעיקר בשל אי פירעון התחייבות בהתאם לנייר ערך ספציפי.

להלן טבלת סיכונים מרכזת :

סוג הסיכון	גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון על קופת הגמל/קרן הפנסיה		
		השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה
סיכוני מאקרו	עליה חדה בריבית בנק ישראל			X
	עליה חדה בתשואות השיקליות ארוכות טווח			X
	עליה חדה באינפלציה בישראל			X
	עליית ריביות בעולם			X
	משבר אשראי באירופה (PIGS)			X
	הורדת דירוג ישראל			X
	שינויים חדים במחירי נפט ו/או סחורות בעולם			X
	עליית מירווחי אשראי למדינות			X
	בועת הי-טק		X	
	הורדת דירוג הבנקים			X
סיכונים ענפיים	ירדת מחירי נדל"ן			X

6. בקרה פנימית על דיווח כספי - גילויים:

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת החברה המנהלת בשיתוף המנכ"ל ומנהלת הכספים של החברה המנהלת העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה המנהלת ומנהלת הכספים הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים של החברה המנהלת הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה המנהלת נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המסתיימת ביום 31 בדצמבר, 2016 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של אלטשולר שחם השתלמות (להלן: "הקופה") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של הקופה תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הקופה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של'ה- *(COSO) Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2016, הבקרה הפנימית של הקופה על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון : רן שחם	_____ (חתימה)
מנכ"ל : יאיר לוינשטיין	_____ (חתימה)
מנהלת כספים : שרון גרשביין	_____ (חתימה)

תאריך אישור הדוח : 29 במרס, 2017.

דוח רואה החשבון המבקרים

לעמיתים של אלטשולר שחם השתלמות - בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של אלטשולר שחם השתלמות (להלן "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של אלטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות המקובלים בקופות גמל ולהוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות המקובלים בקופות גמל ולהוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להוראות הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2016 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך והדוח שלנו מיום 29 במרס 2017, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

זיו האפט
רואי חשבון

תל אביב,
29 במרס, 2017

אני, יאיר לוינשטיין, מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח השנתי של אלטשולר שחם השתלמות (להלן : הקופה) לשנת 2016 (להלן : "הדוח").

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של הקופה וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.

4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ; וכן-

(א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בקופה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח ;

(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון ;

(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הקופה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו ; וכן-

(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופה וכן-

5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי :

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי וכן-

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

29 במרס, 2017
תאריך

יאיר לוינשטיין-מנכ"ל

אני, שרון גרשביין, מצהירה כי :

1. סקרתי את הדוח השנתי של אלטשולר שחם השתלמות (להלן : הקופה) לשנת 2016 (להלן : "הדוח").

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של הקופה וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.

4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ; וכן-

(א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בקופה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח ;

(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון ;

(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הקופה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו ; וכן-

(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופה וכן-

5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת , בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי :

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי וכן-

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

29 במרס, 2017
תאריך

שרון גרשביין – משנה למנכ"ל,
מנהלת כספים ומטה